

EIC Data Infographic: “ธุรกิจเก่าไป ใหม่ไม่มา” อภิสัญญาณลบสะท้อนเศรษฐกิจขบเซา

27 มีนาคม 2563

EIC ทำการวิเคราะห์ข้อมูลสถานะนิติบุคคลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ในช่วง 9 สัปดาห์แรกของปี 2563 (ข้อมูลล่าสุดจนถึงวันที่ 6 มีนาคม 2563) พบว่าข้อมูลดังกล่าวถือเป็นอีกเครื่องชี้หนึ่งที่สะท้อนถึงภาวะความขบเซาของธุรกิจภาคเอกชน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ธุรกิจเก่าไป ใหม่ไม่มา จากข้อมูลพบว่าจำนวนธุรกิจที่แจ้งเลิกกิจการเพิ่มสูงขึ้นจาก 4 พันรายในช่วง 9 สัปดาห์แรกของปี 2562 มาเป็น 4.9 พันรายในช่วงเดียวกันปี 2563 คิดเป็นการเพิ่มขึ้น 22.3% นอกจากนี้จำนวนบริษัทที่มีปัญหาทางการเงิน ได้แก่ กิจการที่มีสถานะถูกพิทักษ์ทรัพย์และล้มละลายก็เพิ่มขึ้นเช่นกันจาก 138 เป็น 202 ราย คิดเป็นการเพิ่มขึ้นสูงถึง 46.4% ขณะเดียวกันยอดการจดทะเบียนนิติบุคคลใหม่กลับลดลงจาก 1.5 หมื่นเหลือ 1.4 หมื่นราย หรือคิดเป็นการลดลง -5.3% การออกจากธุรกิจที่มากขึ้น (“เก่าไป”) และการจัดตั้งกิจการที่ลดลง (“ใหม่ไม่มา”) เป็นอีกภาพสะท้อนของสภาวะเศรษฐกิจที่เต็มไปด้วยปัจจัยลบในหลายด้านซึ่งส่งผลกระทบต่อผลประกอบการของหลายกิจการ รวมถึงความเชื่อมั่นในการทำธุรกิจของภาคเอกชน

สถานการณ์ยิ่งน่าเป็นห่วงสำหรับธุรกิจที่ได้รับผลกระทบสะสมในช่วงก่อนหน้า ปัจจัยลบทางเศรษฐกิจในช่วงก่อนหน้า ทั้งการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก สงครามการค้า ความขบเซาของกำลังซื้อในประเทศ ตลอดจนผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี (tech disruption) ได้ส่งผลให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจทั้งในภาคการส่งออกสินค้าและภาคบริการหดตัวลงจึงกระทบต่อธุรกิจที่เกี่ยวข้องมากเป็นพิเศษ ข้อมูลสถานะกิจการที่ธุรกิจรายงานต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าในช่วง 9 สัปดาห์แรกของปีได้สะท้อนภาพที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

- จำนวนการเลิกกิจการและจำนวนกิจการที่มีปัญหาทางการเงินเพิ่มสูงขึ้นในหลายสาขาธุรกิจ โดยธุรกิจที่พึ่งพารายได้จากการท่องเที่ยวอย่างธุรกิจโรงแรมมียอดรวมของทั้ง 2 กลุ่มเพิ่มขึ้นสูงถึง 56.5% ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยอย่างชัดเจน ขณะที่ธุรกิจค้าส่ง-ค้าปลีกเพิ่มขึ้น 20.8% สำหรับภาคการผลิตและภาคบริการหลักอื่น ๆ ได้แก่ ร้านอาหาร ขนส่งก่อสร้าง อสังหาริมทรัพย์ ล้วนแล้วแต่มีการเลิกกิจการและมีปัญหามากขึ้นเช่นกัน
- จำนวนการจัดตั้งนิติบุคคลใหม่ในธุรกิจโรงแรม และค้าส่ง-ค้าปลีกลดลง 17.7% และ 9.7% ตามลำดับเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ขณะที่ในภาคการผลิต (manufacturing) ที่ได้รับผลกระทบจากกำลังซื้อทั้งในและต่างประเทศที่ลดลงอย่างต่อเนื่องและในปัจจุบันยังมีอุปสรรคในการผลิตและขนส่งสินค้า (supply chain disruption) มียอดการจัดตั้งกิจการใหม่ลดลง 16.7% โดยมีสาขาธุรกิจที่มียอดจัดตั้งใหม่ลดลงมาก เช่น ยานยนต์ (-46.2%) คอมพิวเตอร์ (-37.5%) เครื่องจักร (-24.8%) อย่างไรก็ตาม ในช่วงดังกล่าวยังคงมีสาขาธุรกิจที่มีการจดทะเบียนเพิ่มขึ้น ได้แก่ ร้านอาหาร ขนส่ง และก่อสร้าง

ในระยะต่อไปภาวะการเข้า-ออกธุรกิจของไทยยังมีความเสี่ยง เพราะยังมีแนวโน้มที่จะมีการปิดกิจการอีกมากจากผลกระทบจากการระบาดของไวรัส Covid-19 ที่อาจยืดเยื้อโดยเฉพาะกลุ่มที่มีสภาพคล่องทางการเงินไม่เพียงพอ หรือมีภาระหนี้สูง นอกจากนี้ความเชื่อมั่นที่ลดต่ำลงจากเหตุการณ์ดังกล่าวก็จะทำให้การเริ่มธุรกิจใหม่ถูกชะลอออกไปอีกด้วย ทั้งนี้ยังอาจมีเหตุอื่นในเชิงโครงสร้างที่ทำให้กิจการไทยมีจำนวนน้อยลงในระยะยาว เช่น การกระจุกตัวของยอดขายในธุรกิจขนาดใหญ่ น้อยราย (market concentration) ที่มักส่งผลให้การเพิ่มขึ้นของธุรกิจหน้าใหม่ลดน้อยลง หรือแนวโน้มการลดลงของการเป็นผู้ประกอบการในกลุ่มคนอายุน้อย (จากข้อมูลการสำรวจกำลังแรงงานล่าสุดในช่วง 3 ไตรมาสแรกของปี 2562 สัดส่วนของคนที่ยาน้อยกว่า 35 ปีที่ประกอบอาชีพเป็นเจ้าของธุรกิจอยู่ที่เพียง 15.2% ของจำนวนแรงงานอายุน้อยกว่า 35 ปีทั้งหมด ลดลงจากค่าเฉลี่ยย้อนหลัง 5 ปีที่ 21.4%) การลดลงของธุรกิจหน้าใหม่มีแนวโน้มส่งผลให้การเติบโตของระดับผลิตภาพและการขยายตัวของการลงทุนของภาคธุรกิจลดต่ำลงในระยะยาว

การรักษาสถานะทางการเงิน การบริหารคน และการปรับใช้เทคโนโลยี เป็น 3 ปัจจัยสำคัญสำหรับการเอาตัวรอด

ในภาวะวิกฤติ การศึกษาในต่างประเทศจากบทความ “How to Survive a Recession and Thrive Afterward” ในวารสาร Harvard Business Review ชี้ว่าในภาวะเศรษฐกิจซบเซาลงธุรกิจยังสามารถเอาตัวรอด หรือกระทั่งเติบโตได้หากมีการเตรียมพร้อมรับมือที่ดี โดยธุรกิจควรให้ความสำคัญกับการบริหารการเงินโดยเฉพาะการลดหนี้และการเพิ่มสัดส่วนเงินสด เพื่อให้ธุรกิจดำเนินต่อไปได้และยังเป็นการเพิ่มความสามารถในการลงทุนอีกด้วย ในด้านการบริหารคน การพิจารณาการปลดคน (layoff) อาจไม่ใช่ทางเลือกที่ดีที่สุดเสมอไป เพราะแม้จะช่วยลดต้นทุน แต่จะทำให้พนักงานที่เหลืออยู่เสียกำลังใจซึ่งจะกระทบผลิตรวมถึงอาจจะหาคนทดแทนยากช่วงที่เศรษฐกิจฟื้นตัว ธุรกิจจึงอาจพิจารณาทางเลือกแบบชั่วคราว เช่น การลดชั่วโมงทำงาน หรือการให้พนักงานโดยไม่ได้รับค่าจ้าง (leave without pay) เป็นต้น และหากยังมีกำลัง ธุรกิจควรใช้โอกาสในการลงทุนด้านดิจิทัลและเทคโนโลยีอื่น ๆ เช่น การใช้เทคโนโลยีลดต้นทุนการผลิต การลงทุนในด้าน data analytics ที่จะช่วยให้เข้าใจสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนอย่างในภาวะวิกฤติได้ดีขึ้น ทั้งนี้การลงทุนในเทคโนโลยีจะช่วยเพิ่มความว่องไว (agility) ให้กับองค์กรมากขึ้นสำหรับการปรับตัวทั้งในช่วงเวลาที่แยะและช่วงที่กลับมาฟื้นตัว

โดย : Economic Intelligence Center - TeamData

ธนาคารไทยพาณิชย์ (จำกัด) มหาชน

EIC Online: www.scbeic.com

Line : @scbeic

